T014 BD V 192-Q1-P5 Xuất Thành-Phật Sở Hành Tán

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

Phaåm 5: XUAÁT THAØNH
Vua laïi cho baøy theâm
Ñoà naêm duïc haáp daãn
Ñeå ngaøy ñeâm vui chôi
Mong vui loøng Thaùi töû.
Thaùi töû raát chaùn ngaùn
Hoaøn toaøn khoâng öa thích
Chæ nghó khoå soáng, cheát
Nhö sö töû truùng teân.
Vua sai caùc quan lôùn
Con, em haøng quyù toäc
Tuoåi treû, nhan saéc ñeïp
Thoâng minh giöõ leã nghi
Ngaøy du ngoaïn ñeâm nghæ
Ñeå laáy loøng Thaùi töû.
Vui chôi khoâng bao laâu
Laïi xin vua du ngoaïn
Thaùi töû ngoài xe ngöïa
Vaät trang nghieâm caùc baùu
Cuøng nhöõng ngöôøi quyù toäc
Vaây quanh ra khoûi thaønh.
Thí nhö boán thöù hoa
Naéng leân ñeàu heù nôû
Thaùi töû xem caûnh ñeïp
Ngöôøi haàu cuõng nöông theo
Rôøi thaønh daïo vöôøn röøng
Ñöôøng söûa roäng laïi baèng
Caây coái hoa quaû toát
Taâm vui neân queân veà
Thaáy ngöôøi caøy beân ñöôøng
Xôùi ñaát gieát saâu truøng
Taâm Ngaøi sinh buoàn thöông
Ñau hôn gai ñaâm tim,
Laïi thaáy noâng phu kia
Cöïc khoå thaân gaày oám
Toùc roái, moà hoâi chaûy

Mình dính ñaày ñaát buøn
Traâu caøy cuõng khoán khoå
Leø löôõi thôû daäp doàn
Taùnh Thaùi töû töø bi
Sinh taâm raát thöông xoùt
Buoàn thöông Ngaøi than daøi.
Ngaøi nheï ngoài xuoáng ñaát
Quaùn saùt caùc khoå naøy
Suy nghó phaùp sinh dieät:
Than oâi! Caùc chuùng sinh
Ngu si khoâng giaùc ngoä.
Ngaøi an uûi moïi ngöôøi
Moïi ngöôøi tìm choã nghæ.
Döôùi boùng caây Dieâm-phuø
Ngaøi ngoài thaúng, suy nghó
Quaùn saùt caùc sinh töû
Khôûi dieät bieán voâ thöôøng
Taâm ñònh yeân baát ñoäng
Maây naêm duïc tan bay
Coù giaùc vaø coù quaùn
Nhaäp sô voâ laäu thieàn
Lìa duïc sinh vui möøng
Chaùnh thoï tam-ma-ñeà.
Theá gian raát cay ñaéng
Giaø, beänh, cheát phaù hoaïi
Roát cuoäc thaân chòu khoå
Maø khoâng töï hay bieát
Chaùn giaø, beänh, cheát kia
Vì noù laø khoå lôùn.
Nay Ta caàu thaéng phaùp
Khoâng neân ñoàng theá gian
Töø nhoû, giaø, beänh, cheát
Maø trôû laïi gheùt ngöôøi
Quaùn chaân thaät nhö vaäy.
Tuoåi treû, ñaày söùc löïc
Luoân ñoåi thay khoâng döøng
Roát cuoäc roài cuõng cheát
Khoâng vui cuõng khoâng buoàn
Khoâng nghi cuõng khoâng loaïn

Khoâng nguû khoâng ñaém duïc
Khoâng haïi, khoâng gheùt ngöôøi
Vaéng laëng lìa naêm caùi
AÙnh trí tueä caøng saùng.
Baáy giôø trôøi Tònh cö
Hoùa thaønh vò Tyø-kheo
Ñi ñeán choã Thaùi töû
Thaùi töû ñöùng daäy ñoùn
Hoûi raèng Ngöôøi laø ai?
Ñaùp: “Toâi laø Sa-moân
Chaùn sôï giaø, beänh, cheát
Xuaát gia caàu giaûi thoaùt.
Chuùng sinh giaø, beänh, cheát
Bieán hoaïi khoâng taïm döøng
Neân toâi caàu thöôøng vui
Khoâng dieät cuõng khoâng sinh
Taâm oaùn, thaân bình ñaúng
Khoâng vì caàu taøi saéc
Chæ ôû nôi nuùi röøng
Vaéng laëng, khoâng möu caàu
Traàn töôûng ñaõ döùt baët
Soáng noåi choán vaéng laëng
Khoâng löïa choïn tinh thoâi
Khaát thöïc ñeå nuoâi thaân”.
Lieàn ôû tröôùc Thaùi töû
Bay thaúng leân hö khoâng.
Taâm Thaùi töû vui möøng
Chæ nghó Phaät quaù khöù
Ñaët ra oai nghi naøy
Töôùng aáy nay vaãn coøn
Ngoài thaúng suy nghó ñuùng
Lieàn ñöôïc nieäm chaùnh phaùp
Vaäy phaûi laøm caùch naøo
Ñöôïc toaïi yù xuaát gia
Giöõ taâm, gìn caùc caên.
Ñöùng daäy, trôû vaøo thaønh
Quyeán thuoäc ñeàu ñi theo
Baûo thoâi, ñöøng ñi xa
Trong thaàm khôûi thöông xoùt

Phöông tieän vöôït theá gian
Thaân tuy theo ñöôøng veà
Nhöng taâm ôû nuùi röøng
Nhö voi ñieân bò xích
Thöôøng nghó daïo ñoàng troáng.
Khi Thaùi töû vaøo thaønh
Gaùi trai ra ñoùn röôùc
Ngöôøi giaø muoán laøm con
Treû muoán laøm choàng vôï
Hoaëc mong laøm anh em
Caùc baø con quyeán thuoäc
Hoaëc seõ ñöôïc nhö nguyeän
Mong döùt boû caùc taäp.
Taâm Thaùi töû vui möøng
Chôït nghe noùi döùt taäp
Lôøi naøy Ta thích nghe
Nguyeän naøy chaéc seõ thaønh
Nghó kyõ vui döùt taäp
Taâm Nieát-baøn theâm lôùn
Thaân nhö ngoïn nuùi vaøng
Tay troøn nhö voøi voi
Tieáng noùi nhö saám xuaân
Maét xanh nhö traâu chuùa.
Taâm laø voâ taän phaùp
Maët nhö vaàng traêng troøn
Sö töû ñaàu ñaøn böôùc
Töø töø vaøo hoaøng cung
Nhö con trôøi Ñeá Thích
Taâm kính thaân cuõng kính
Ñi ñeán choã vua cha
Cuùi ñaàu vaø thaêm hoûi,
Noùi vieäc sôï sinh töû
Tha thieát xin xuaát gia
Taát caû caùc theá gian
Muoán caàu chaân giaûi thoaùt.
Vua cha nghe xuaát gia
Taâm lieàn raát sôï haõi
Gioáng nhö voi ñieân lôùn
Quaán giöït caønh caây con,

Lieàn caàm tay Thaùi töû
Rôi leä baûo con raèng:
Haõy thoâi, ñöøng noùi vaäy
Chöa phaûi luùc y phaùp
Tuoåi treû taâm dao ñoäng
Haønh phaùp thöôøng sinh loãi
Caûnh naêm duïc laï thöôøng
Taâm vaãn chöa chaùn lìa,
Xuaát gia tu khoå haïnh
Taâm chöa theå quyeát ñònh
Trong röøng nuùi vaéng veû
Taâm chöa ñöôïc vaéng laëng,
Taâm con tuy öa phaùp
Chöa ñuùng luùc nhö ta
Con neân nhaän vieäc nöôùc
Nhöôøng ta xuaát gia tröôùc.
Boû cha, döùt noái doøng
Ñoù laø khoâng ñuùng phaùp
Neân boû yù xuaát gia
Thoï hoïc phaùp theá gian
An vui ñöôïc danh tieáng
Thaùi töû kheùo choái töø
Roài sau seõ xuaát gia.
Laïi taâu xin vua cha
Thöïc hieän cho boán vieäc
Seõ boû yù xuaát gia:
Giöõ maïng con coøn maõi
Khoâng beänh, khoâng suy giaø
Caùc vaät khoâng toån giaûm
Vaâng leänh khoâng xuaát gia.
Vua cha baûo Thaùi töû:
“Con ñöøng noùi nhö theá
Boán vieäc nhö theá aáy
Ai coù theå giöõ ñöôïc
Con xin boán vieäc aáy
Seõ bò ngöôøi cöôøi cheâ
Haõy boû taâm xuaát gia
Höôûng thuï vui naêm duïc”.
Thaùi töû laïi taâu vua:

“Boán vieäc khoâng giöõ ñöôïc
Haõy cho con xuaát gia
Xin ñöøng coá giöõ laïi
Con ôû trong nhaø chaùy
Sao cha khoâng cho ra?
Phaân tích veà lyù thöôøng
Ai nôõ khoâng chaáp nhaän
Neáu phaûi töï cheát ñi
Chaúng baèng lìa ñuùng phaùp
Neáu khoâng lìa ñuùng phaùp
Cheát ñeán ai giöõ ñöôïc”.
Vua cha bieát taâm con
Nhaát quyeát khoâng lay chuyeån
Chæ neân ra söùc giöõ
Caàn gì phaûi nhieàu lôøi
Choïn theâm caùc theå nöõ
Vui naêm duïc haáp daãn
Ngaøy ñeâm luoân canh chöøng
Khoâng cho ñi xuaát gia.
Caùc vò quan trong nöôùc
Ñi ñeán choã Thaùi töû
Daãn nhieàu caùc leã luaät
Khuyeân nghe lôøi vua cha.
Thaùi töû thaáy vua cha
Buoàn thöông khoùc rôi leä
Laïi trôû veà trong cung
Ngoài laëng im suy nghó.
Caùc theå nöõ trong cung
Gaàn guõi vaây quanh Ngaøi
Haàu haï nhìn dung maïo
Maét khoâng heà taïm rôøi
Nhö nai röøng muøa thu
Maét nhìn thaúng thôï saên.
Dung maïo cuûa Thaùi töû
Gioáng nhö nuùi vaøng roøng
Kyõ nöõ cuøng chieâm ngöôõng
Nghe daïy, haàu toân nhan
Kính sôï, xeùt taâm Ngaøi
Nhö nai trong röøng kia

Daàn daàn ñeán chieàu toái.
Thaùi töû ngoài trong ñeâm
Nhöng aùnh saùng röïc rôõ
Nhö trôøi chieáu Tu-di
Ngoài treân toøa baûy baùu
Xoâng öôùp höông chieân-ñaøn.
Caùc theå nöõ vaây quanh
Troåi tieáng Caøn-thaùt-baø
Nhö con Tyø-sa-moân
Caùc tieáng nhaïc trôøi hay.
Taâm Thaùi töû nhôù nghó
Vua xa lìa baäc nhaát
Tuy troåi caùc tieáng hay
Cuõng khoâng vaøo taâm Ngaøi.
Baáy giôø trôøi Tònh cö
Bieát ñeán giôø Thaùi töû
Quyeát ñònh neân xuaát gia
Trôøi chôït hoùa hieän ñeán
Che maét caùc kyõ nöõ
Khieán hoï ñeàu nguû say
Xieâm y ñeàu xoác xeách
Hôû hang loä thaân hình
Meâ man naèm nghieâng ngaû
Nhaïc cuï naèm ngoån ngang,
Daät döïa hoaëc naèm saáp
Hoaëc gioáng lao xuoáng vöïc
Anh laïc nhö xieàng xích
Xieâm y quaán vaøo thaân
OÂm ñaøn naèm ngaõ ngöûa
Gioáng nhö ngöôøi thoï khoå.
Thò nöõ naèm loaïn khaép
Nhö hoa Ca-ni ruïng
Ngaët ngheõo döïa töôøng nguû
Hình daïng nhö söøng treo,
Hoaëc tay vòn cöûa soå
Nhö thaây cheát thaét coå
Luoân haù moàm ngaùy vang.
OÂi thoâi! Nöôùc daõi chaûy
Toùc roái, loä thaân hình

Troâng nhö ngöôøi ñieân cuoàng
Voøng hoa ruõ che maët
Hoaëc uùp maët xuoáng ñaát
Hoaëc toaøn thaân cöïa ñoäng
Nhö chim rieâng vuøng vaãy
Hoaëc thaân goái leân nhau
Tay chaân gaùc leân nhau
Hoaëc maët maøy nhaên nhoù
Hoaëc nhaém maét môû mieäng
Nhieàu thaân naèm ngoån ngang
Böøa baõi nhö xaùc cheát.
Luùc aáy Thaùi töû ngoài
Quaùn saùt caùc theå nöõ
Luùc naõy thaät xinh ñeïp
Noùi cöôøi taâm ranh maõnh
Yeåu ñieäu daùng thöôùt tha
Sau giôø ñaây xaáu baån.
Taùnh ngöôøi nöõ nhö theá
Laøm sao daùm gaàn guõi
Taém goäi, giaû trang söùc
Meâ hoaëc taâm ngöôøi nam
Nay Ta ñaõ bieát roài
Quyeát ñònh ñi, khoâng nghi.
Baáy giôø trôøi Tònh cö
Bay xuoáng môû cöûa thaønh
Ngaøi töø töø ñöùng daäy
Ra khoûi ñaùm theå nöõ
Ngaäp ngöøng vaøo phoøng trong
Maø baûo Xa-naëc raèng:
Giôø taâm Ta khaùt ngöôõng
Muoán uoáng nöôùc cam loä
Mau daãn ngöïa kia ñeán
Muoán ñeán nôi baát töû.
Töï bieát taâm quyeát ñònh
Vöõng chaéc theå trang nghieâm
Theå nöõ voán xinh ñeïp
Nay ñeàu loä töôùng xaáu.
Luùc naõy cöûa coøn ñoùng
Giôø ñaây ñaõ töï môû

Nhöõng ñieàu kieän toát naøy
Laø phöông tieän baäc nhaát.
Xa-naëc thaàm suy nghó:
Neáu vaâng lôøi Thaùi töû
Troán ñi, vua cha bieát
Bò phaït, mang toäi naëng.
Chö Thieân gia söùc thaàn
Baát giaùc daãn ngöïa ñeán
Ngöïa hay, yeân ngoài phaúng
Laøm baèng caùc thöù baùu;
Ngöïa cao, ñuoâi laïi daøi
Löng heïp, loâng tai ngaén
Buïng nai, coå ngoãng chuùa
Traùn roäng, muõi baàu troøn
Coå roàng vaø ngöïc vuoâng
Ñaày ñuû töôùng ngöïa quyù.
Thaùi töû voã ñaàu ngöïa
Xoa thaân maø baûo raèng:
Vua cha thöôøng côõi ngöïa
Xoâng traän ñaùnh thaéng giaëc
Nay Ta muoán nhôø ngöôi
Ñi ñeán beán cam loä
Chieán ñaáu nhieàu binh löõ
Vinh hoa laém baïn cuøng.
Ngöôøi ñi buoân tìm baùu
Keû theo buoân cuõng ñoâng
Gaëp khoå, khoù thaáy baïn
Caàu phaùp, caøng ít baïn
Neáu ñöôïc hai baïn naøy
Chaéc chaén ñöôïc an laønh.
Giôø Ta muoán vöôït thaønh
Hoùa ñoä chuùng sinh khoå
Nay ngöôi muoán töï lôïi
Vaø giuùp caùc chuùng sinh
Thì phaûi neân coá gaéng
Ñöôøng daøi chôù moûi meät.
Khuyeân roài, Ngaøi leân yeân
Giaät daây cöông leân ñöôøng
Daùng ngöôøi in ñieän caùc

Boùng ngöïa nhö maây traéng
Giöõ thaân, chaúng buoâng lôi
Neùn thôû, khoâng daùm ñoäng
Boán thaàn naâng voù caâu
Vaéng laëng khoâng tieáng ñoäng
Nhieàu lôùp cöûa khoùa chaët
Thieân thaàn laøm chuùng môû.
Kính troïng ai baèng cha
Thöông ai hôn thöông meï
Caùc quyeán thuoäc trong ngoaøi
AÙi aân cuõng buoäc raøng
Coù tình nhöng khoâng nghó
Nheï nhaøng ra khoûi thaønh
Maét hoa sen thanh tònh
Moïc leân töø buøn nhô
Quay nhìn cung phuï vöông
Maø noùi lôøi ly bieät:
Khoâng vöôït sinh giaø cheát
Khoâng coù cuoäc ñi naøy.
Taát caû caùc Thieân chuùng
Roàng, Quyû thaàn treân khoâng
Vui theo, khen laønh thay
Chæ lôøi naøy chaân ñeá.
Caùc Trôøi, Roàng, Quyû thaàn
Vui ñöôïc taâm khoù ñöôïc
Ñeàu ñem aùnh saùng mình
Daãn daét giuùp saùng theâm
Ngöôøi ngöïa loøng noân noùng
Ñi nhanh nhö sao rôi
Phía ñoâng trôøi chöa saùng
Ñaõ vöôït ba do-tuaàn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.